

Další důkaz, že jste pořád a všude špehováni: vláda zjistila, že polovina lidí alespoň jednou porušila karanténu - byli odhaleni díky datům platebních karet!

- CZ24 News | 24. března 2020

ČESKO: Iniciativa IT odborníků COVID19CZ dala dohromady anonymizovaná data o platbách kartami u obchodníků. Ukazují, že lidé nedodržují nařízenou karanténu, ale i to, že řada Čechů je stále v rizikových oblastech.

Kdo přijede z Itálie, jde na dva týdny do karantény, vyhlásila v pátek 6. března vláda. Opatření začalo platit od soboty. Správně se takový člověk měl v pondělí nahlásit po telefonu svému praktickému lékaři, který rozhodl o karanténě. Jestli tento krok vracející se Češi provedli, není jasné, data o jejich platbách ale ukazují, že karanténu 46 procent lidí hned v prvním týdnu alespoň jednou porušilo.

„Můžeme se podívat na počet lidí, kteří platili kartou jeden týden v Itálii a ten následující už v Česku. Z platebních transakcí je vidět, že takoví lidé si v Česku často někam vyšli a něco si koupili,“ interpretuje agregovaná data Petr Bednařík z DataSentics, který je součástí iniciativy několika českých technologických firem a IT nadšenců COVID19CZ. Ta se zaměřuje na pomoc v boji s pandemií nového typu koronaviru.

Jeho analytická skupina, kterou tvoří týmy DataSentics a Keboola, spolupracuje s předními českými finančními institucemi. Analýza aktivit českých platebních karet v zahraničí vznikla na základě dat společnosti Dateio.

Nakažení Češi v cizině

Analytici tak zjistili, že v nejrizikovějších zemích, jako je Čína, Írán a Itálie, už není téměř žádný Čech, v dalších rizikových oblastech se ale Češi stále pohybují.

„V rizikových zemích typu dva - Německo, Rakousko nebo Španělsko - aktivita sice klesá, ale pořád tam nějaká je. Musíme proto počítat s tím, že v těchto zemích je spousta Čechů a je dost pravděpodobné, že se alespoň část z nich bude ještě vracet,“ vysvětluje Bednařík.

Iniciativa COVID19CZ vytvořila ale také ekonomický dashboard, který lze sledovat online. Se šestidenním zpožděním ukazuje, jak se projevila jednotlivá vládní opatření na chování lidí. Informace vychází z anonymizovaných dat finančních institucí.

Ze statistik je tak patrné, že rozhodnutí vlády v minulém týdnu podpořila nakupování Čechů v potravinách a lékárnách. Poslední dostupná data jsou ze soboty 14. března, kdy od šesti hodin ráno přestaly fungovat obchody s výjimkou prodejen potravin, lékáren, drogerií nebo čerpacích stanic. Opatření sice mířilo na to, aby se lidé snažili izolovat, ale ve výsledku mělo v případě prodejen potravin a lékáren opačný efekt. Potravin bylo v sobotu 14. března nakoupeno o 14 procent lidí víc a

léky dokonce o 54 procent víc zákazníků, než bylo běžné průměrně za poslední tři soboty.

„S každou gradací omezujících opatření roste reálně potřeba lidí, aby měli léky a potraviny. Tohle byl také jeden ze zajímavých závěrů pro hygienu. Uvědomili si, že sice omezují, ale musí si pohlídat lékárny a prodejny potravin, protože tam naopak lidi nahnali a je nebezpečí, že se z toho stane rizikové místo,“ říká Bednařík.

Místo do obchodu na poštu

Velký nárůst zaznamenaly i online nákupy potravin a léků. To ale ještě neznamená, že byli takoví lidé více doma. Online nákupy vedly paradoxně k tomu, že se zvýšil počet transakcí na poštách. Zákazníci se tak sice sdružovali o něco méně v obchodech, ale často se jen přesunuli na místní pobočku pošty.

Obecně tak narostl počet transakcí v lékárnách a potravinách, rapidně ale vyskočil hlavně u věkové skupiny 30 až 59 let. U nejstarší skupiny nad 60 let sice rostl, ale ne tak znatelně.

„Podle mě je na tom hezky vidět, že si lidé nad 60 let zařídili nákupy přes rodinu, protože vystřelila hlavně skupina lidí středního věku, což ukazuje, že se daří, aby starší nebyli tolik vystavováni riziku,“ dodává Bednařík.

Prokazatelně klesly transakce v dopravě. V Česku se tak podařilo omezit hromadné cestování. Podařilo se snížit i nákupy na letištích a nádražích. Minulý týden tam ale stále nakupovalo šest tisíc lidí denně, průměr od 17. února byl přitom 7,5 tisíce transakcí.

Vzpomínková mapa pro nakažené

Nezůstane ale jen u ekonomických dat. Ve spolupráci s ministerstvem zdravotnictví a mobilními operátory pomáhá iniciativa COVID19CZ dohledávat kontakty lidí nakažených koronavirem. Na to naváže také další chystaný projekt vzpomínkové mapy.

Lidé nakažení koronavirem si tak při komunikaci s hygienou budou moci vyžádat informace o platbách od své banky, aby si tak lépe vybavili, kde všude se v posledních dnech pohybovali. Hygienici pak podle toho snadněji vytipují potenciální nakažené. Bednaříkova skupina teď komunikuje i s dalšími bankami a Českou bankovní asociací, aby se do projektu rovněž zapojily.

„Devadesát procent práce je kolem zabezpečení dat, nastavení právního rámce a dodržování GDPR. Bezpečnost a soukromí dat je na prvním místě,“ ujišťuje Bednařík.